موضوع صورت و ماده، یک تحلیل عقلی است

شماره پرسش: ۲۴۹۹۲

تاریخ ارسال پرسش: ۱۳۹۸/۶/۱۱ ۲۲:۳۱:۰۴

متن پرسش

سلام استاد عزيز: ۱. مي خواستم درباره آفرينش عالم مادي سوال بپرسم، اينكه فلاسفه مي گويند كه ماده اولا صورت پذيرفته، مگر اين ماده و صورت در خارج يك چيز نيستند؟ پس چطور امري رو كه ما در ذهنمون بر آن تفكيك قائل مي شويم را در خارج هم سرايت مي دهند و اينكه در تعريف ماده مي گوييم كه همان استعداد و قابليت هست در حالي كه نمي توان عالم ماده از استعداد محض شروع شده باشد، بالاخره براي تشكيل عالم ماده بايد حداقل يك صورت داشته باشيم! خواهشمندم در ارتباط با اين موضوع اگر كتابي و يا صوتي را بيان فرموديد و يا از اساتيد ديگر مي شناسيد معرفي بفرماييد. ۲. آيا مطلب زير درست هست؟ در باب تناهي يا متناهي ابعاد جهان طبيعت اين سوال مطرح است كه اگر ما فرض را بر آن بگيريم كه اگر جهان محدود است در ابعاد، بعد از اين محدوديت چه چيزي است، اگر بگوييم عدم است كه در خارج عدم نداريم و اگر بگوييم وجود است پس اين وجود داراي حد است چون بعد از اتمام يك حد، شروع حد ديگر است و فرض نمي توان كرد كه چيزي موجود باشد و طرفي از آن حد باشد و آن طرفش (چون حد دارد طرف هم برمي دارد) حد نداشته باشد، از طرفي هم حد و حدود از ويژگي عالم طبيعت و ماده است و به همين منظور مي شود نامتناهي بودن عالم ماده رو اثبات نمود. ۳ در باب حركت جوهري در اثبات برهان اول فرموديد كه هر عرضي بايد به ذات منتهي شود و حركت در عرض هم بايد به حركت در جوهر برگردد و بدين جهت حركت در جوهر را مي توان ثابت نمود سوال اين است كه در باب اعراض ديگر چرا همچنين استدلالي جوابگو نيست مثلا در باب رنگ و بو كه هر دو از اعراض هستند ولي چرا به يك جوهر كه عين بو و يا عين رنگ باشند بر نمي گردند، اشتباه بنده در فهم اين مطلب به كدام قسمت برمي گرده؟ با تشكر فراوان از صبر حضرتعالي

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ۱. آری! موضوع صورت و ماده، یک تحلیل عقلی است به همین جهت سهروردی نمی‌پذیرد و جناب صدرا نیز در برهان اول «اثبات حرکت جوهری» بر مبنای نظرِ قوم بحث جوهر و عرض را پیش می‌کشند، وگرنه خود او جوهر مادی را پایین‌ترینِ مرتبه‌ی وجود می‌داند. ۲. به نظر بنده به فکر خوبی و نکته‌ی ارزشمندی دست یافته‌اید. ۳. چون بو و رنگ هم، عرض می‌باشند و نمی‌توان برای آن‌ها ذاتی قائل شد. ولی برای حرکت به عنوان ذاتی که بالقوه می‌باشد؛ می‌توان جوهری را در نظر گرفت. موفق باشید